

DIEVO PALAIMOS NAUJIEMS METAMS!!!

«Mūsų Lietuva», Tėvai Jėzuitai

MŪSŲ LIETUVA

NR. 52 (1065) S. PAULO — BRASIL — 1968 M. GRUODZIO — DEZEMBRO 28 D. — XX METAI

Sv. Tėvo Sveikinimai ir Linkėjimai Kalėdom ir N. Metam

Per Vatikano radiją gruodžio 20 d. buvo pagarsinti popiežiaus Pauliaus VI sveikinimai ir linkėjimai Kalėdų proga tikintiesiems ir besiklausantiems. Štai keletas jų.

— Mūsų silpname balse aidi šimtmečių aidas, atbanga vės iki mūsų, vis pasikartojas bet aidas kaip GEROJI NAUJIENA žmonijai. Metų laikrodžiai kiekvienais metais muša tos saulės valandos momentą, kuris atrodo kaip staigmena, pilna prasmės, didžios vilties ir intereso.

— Iš tikro, tai yra laimingas momentas, tikrai žmoniškas ir paslaptinai šventas momentas. Momentas, intymiai paliečiąs mūsų gyvenimą, sąžinę ir mūsų likimą. Prieš mūsų akis tada pražingsniuoja pačios pirmosios ir konkrečiosios vertybės: kūdikystė, šeima, židinytis, stailas, poilsis, ramybė ir taika. Iš mūsų širdžių tada trykšta gražiausi jausmai — gerumo, užuojautos, meilės. Tai yra Kalėdų šventės.

Norėtume šioje valandėlėje priminti, kokia yra tų nuostabių Kalėdų prasmė, koks to atėjimo pas mus tikslas?

KELBIA DIDINGA VILTIS

Kalėdos yra mūsų ir jūsų džiaugsmas, nes Kristaus atėjimas yra visų mūsų išgelbėjimas. Kartojame pasauliui Kalėdų naujieną, kaip didingos vilties pasakelbimą. Kristus yra tikroji ir didžiausia žmonių viltis.

Žmogus vis gyvena su viltimi, žmonija vis viliasi geresnio gyvenimo, turi viltį kažkokio tikrai žmoniško gyvenimo.

Tačiau, — kaip tai Šv. Tėvas plačiai išdėsto, — tas viltis griaua vis didėjanti įtampa tarp senosios ir jaunosios kartos, kuri maištauja prieš viską, — įtampa tarp didelių galimybių, teikiamų naujų mokslų bei technikos išradimų ir didelės žmonijos dalies, atsilikusių tautų ir klasių skurdo, alkio, — įtampa dėl modernių atominių ginklų, grėsiančių visai sunaikinti žmoniją, įvarančių jai nuolatinę baimę, prarįjančių milijonines pinigų sumas, — įtampa dėl modernių mašinų, spaudos, radijo, televizijos viską

lyginančios įtakos, grasinančios padaryti žmogų mechnišku instrumentu milžiniškosios produkcijos mašinų. Visa tai iššaukia nepasitenkinimą, maištavimą, prievartą, revoliuciją, karus, anarchiją.

Už tat tiek paskiri žmonės, tiek žmonija mažesniame ar didesniame laipsnyje nešiojasi savo sąžinėje reikalą būt išgelbėtiems. Savo jėgomis vieni negali to padaryti. Reikia išgelbėtojo. Reikia dieviško išganytojo.

Jėzaus vardas kaip tik reiškia išgelbėtoją. Kristus reiškia pateptąjį išganytoją, išganymą. Visiems mums reikia Kristaus — to dieviškojo išganytojo, to mūsų Brolio, kurį galime suprasti ir sekti.

Kalėdų Naujiena vis iš naujo skelbia: šokią naktį gimė mums Kristus Išganytojas! Šiokią naktį, gimdamas iš Mergelės Marijos, Dievo Sūnus nužengė į žmonijos istoriją. Jis išgano žmoniją ir tvarko jos likimą.

Nors vėl gyvena danguje, tačiau Kristus yra tarp mūsų, yra savo mistiniame, vis atgimstančiame Kūne kuris yra Bažnyčia. Per Bažnyčią Kristus skleidžia savo šviesą nušviečiančią žmogaus tamsumą, rodančią jam tikslus ir kelius, jo vertum laisvę ir didybę. Savo malonėm ir paslaptiną Šv. Dvasios veikimu stiprina mus, atgimdo ir ruošia amžinam gyvenimui.

Dėl to Kristus ir krikščionybė turi galią sužadinti ir vėl sustiprinti viltį — duoti viltį geresnio gyvenimo ne tik viršgamtiško, bet ir žemiškojo. Kristus ir krikščionybė, gyvi ir veikią Katalikų Bažnyčioje — yra nešėja tos amžinosios vilties ir ne mažiau vilties, stiprinančios žemiškąjį gyvenimą — tikrai žmonišką, brolišką... Todėl iš visos širdies skelbiame užliausmingąją Naujieną ir ją stipriname apaštališkuoju palaiminimu.

1-OJI NAUJŲ METŲ DIENA - PASAULINĖ TAIKOS DIENA

Popiežius Paulius VI vėl iš naujo skelbia 1-ąją Sausio Pasaulinę Taikos Dieną. Gruodžio 18 d. paskeibė apie tai naują dokumentą. Paduodame

jo tik keletą svarbesnių minčių.

— Visiems geros valios žmone, visiems kurie yra atsaikingi už Istorijos vyksmą dabar ateityje, — visiems politikos, viešosios opinijos, socialinės orientacijos, kultūros ir mokyklų vadovams, — jaunimui, kurs kyla su pasaulio atsinaujinimo troškulių, — nuolankiu ir laisvu balsu nuo bet kokio žemiško intereso skelbiame jums maldaujantį ir iškilmingą žodį — t a i k a !

Šiais laikais taika yra viduriniai sujungta su pripažinimu žmogaus teisių. Prie pagrindinių žmogaus teisių priklauso iš kitos pusės pagrindinė pareiga — taika. Be abejo, taika yra pareiga.

Toliau Paulius VI išdėsto taikos reikalingumą įvairiom tautom.

PROTAS, O NE JĖGA

— Karas, kaip neišvengiama priemonė, mūsų laikais yra pateisinama tik išimtinose sąlygose, kurios modernioje bendruomenėje neturėtų niekada susidaryti.

— Protas, o ne brutali jėga turi nuspręsti tautų likimą. Derybos, susitarimai, nurodymai, o ne kerštas, kraujas ar vergovė turi rikiuoti žmones ir sunkiuose politiniuose atvejuose. Todėl taika yra visų vykdytina pareiga.

— Be to, kaip tik suėjo 20 metų nuo paskelbimo «Žmogaus Teisių Deklaracijos». Ir šiuo atveju labai prasmingas yra Pasaulinės Taikos Dienos šūkis: «Vis kyla žmogaus teisių įgyvendinimas yra kelias į taiką».

— Juk kur nėra pagarbos, gynybos ir kėlimo žmogaus teisių, kur prievarta ar apgaule jos pažeidžiama, kur žmogus niekinamas, kur praktikuojama diskriminacija, netolerantiškumas, vergovė — ten negali būti tikros taikos tarp žmonių, jų grupių ar tautų!

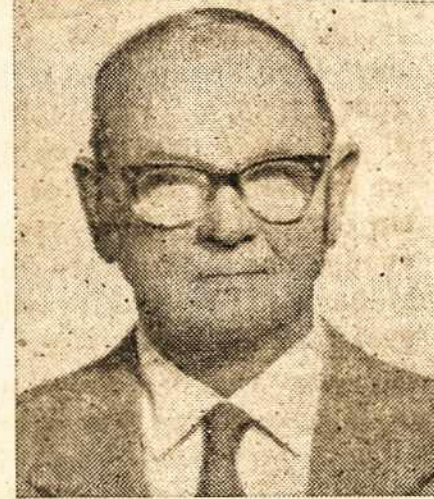
KRISTAUS TAIKA

— Savo, kaip Kristaus tarno balsu kreipiamės į jus, brolius vyskupus, sūnus ir tikinčiuosius, atnaujindami savo kvietimą ir šiemet švęsti «Taikos dieną».

Juk mums, tikintiesiems, tai

Lietuvos Laisvės Kovos Metai

Šio Numerio Garbės Leidėjas yra

INŽ. ZENONAS
BACELIS

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

JAM LINKI

DĒKINGA

«MŪSŲ LIETUVOS»

ADMINISTRACIJA

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA

Šv. Juozapo Vyrų Brolija širdingiausiai sveikina visus lietuvius S. Paulyje ir visoje Brazilijoje, o taip pat mūsų brolius išsisklaidčius po platųjį pasaulį ir Lietuvos pasilikčiusius Būkime visi vienos minties ir vienos širdies, o tada Dieviškojo Kūdikio pagalba mes augalėsime visokias klūtis kelyje į laimingą mūsų Tėvynės Lietuvos ateitį.

Dieviškojo Kūdikio taikos, ramybės ir darnaus gyvenimo Naujaisiais 1969 metais iš širdies visiems linki

Šv. Juozapo Vyrų Brolija

turi dar gilesnę prasmę. Ji tampa dvasinės pilnavės ir asmenišką išganyto vertybe, šalia socialinės ir kolektyvinės prasmės.

— Mūsų žemiška laikioji taika yra atspindys dangiškos ir amžinosios taikos. Mums ji yra Dievo dovana, naujos, išganyto malonės santvarkos vaisius.

— Ši taika, Kristaus taika viską įprasmina. Kristaus taika siūlo meilės politika. Teisingumas per dažnai yra bailus ir nekantrus bei remiasi baidų ginklų jėga. Kristaus taika remiasi neatsispiriama energija teisės, kylančios iš gilių pačio žmogaus prigimties pradų žmogaus paskirties.

— Primename tai jums, kad paskelbtute «Taikos dieną». Po jos ženklų teatsiveria Naujų Metų dury. Vardu Kristaus, taikos Karaliaus, kiekvienos tikro žmogaus teisės Gynėjo, telydi jus mūsų apaštališkas palaiminimas!

PAKELIUI MĖNULIN

Trys Amerikos astronautai, Bormanas, Anders ir Lowell laimingai skrido pirmas tris dienas. Visi aparatai veikė kuo geriausiai.

SUSIRGO. Erdvėlavio kapitonas Bormanas susirgo Azijos gripu. Gydytojui patarus, jis paėmė vaistų ir gana greit sveikata pasitaisė.

Kiek švelnesne forma susirgo ir Anders. Kolkas sveikčiausiai laikosi Lowell.

Jie visi labai džiaugiasi laimingai vykstančiu skridimu.

«Apolo 8» erdvėlavis, kuriu skrenda trys astronautai yra tik 3,18 m. aukštumo bei 3,58 m. platumo (diametras). Jis yra padalytas į šiuos skyrius: vairavimo kambarys, laboratorija, observatorija daugaus kūnams stebėti, radijo stotis, televizijos studija, virtuvė ir valgyklėlė, miegamasis, maudyklė ir poilsio kambarys.

Erdvėlavis yra dar pripaikuotas visokiausiu aparatų ir instrumentų. Pav. jame yra 140 klm. elektros vielų išvedžiotų, apie du milijonai (?) įvairiausių dalių dalelyčių aparatuose, 506 mygukai, 70 švieselė, parodanti kas kur yra tvarkoje, ar netvarkoje. Astronautai turi nuolat stebėti įvairius aparatus, fotografuoti ir erdves, ir žemę, filmuoti ir televizuoti, žodžiu — nėra jiems laiko «tinginiauti».

DULKELYTĖ

Visas tas komplikuotas erdvėlavis erdvėse yra tikrai mažytė dulkelytė palyginus su žvaigždynais, planetomis ir begaliniais plotais. Ir tačiau ta žmonių sukurta ir valdoma dulkelytė yra tobulesnė, įvairesnė ir svarbesnė už visas saules ir žvaigždes, kurios tos dulkelės nē pastebėti negali, net nežino, kad ji skrenda. Ji stebi dangaus kūnus, juos fotografuoja ir perduoda žemei. Tai žmogaus — dulkelės didybė! Kokia ji panaši į dieviškąjį Kūrėją, pavedusi jam «apvaldyti visą visatą».

KUR GI NEŽŪ A MŪSŲ TAUTIEČIAI

ŽUVO VIETNAME rugsėjo 11 d. JAV karys Kęstutis V. Petrauskas. Jam grįžtant po kautynių į bazę, komunistų slapuko iš pasaly paleistas šovinyš nusinešė jo gyvybę.

Jaunas pasaulio laisvės gynėjas su pilna kariška pagalba iškilingai buvo palaidotas rugsėjo 26 d. Šv. Kazimiero kapinėse, Čikagoje. Nors tai JAV armijos karys bet visos laidojimo apeigos buvo atliktos lietuviškai. Šalia JAV vėliavos, prie karsto stovėjo ir lietuviškoji trispalvė. Tai paguodė to jauno kario giliame skausme panertus tėvus. Karstą nešė JAV kariai. Jie ir kapuose atsisveikino su ginklo draugu šautuvų salvėmis ir atidavė tėvams žvaigždėtą JAV vėliavą, kuri dengė jų sūnaus palaikus.

ŽUVO PRAHOJE

Montrealyje gauta žinia, kad Prahos mieste, viename čekų padegtime rusų tanke žuvo 20 metų amžiaus lietuvis S. X Geležiniame karste jis lėktuvu buvo nugabentas Vilniun, iš Vilniaus jo palaikai oavo nuvežti tėviškėn, kur buvo palaidotas.

MIRÉ KANADOJE

Londono, Ontarijo valstijoje, mirė kun. Juozas Daniėlius. Mirė spalio 7 d., o buvo gimęs 1885 m. rugpiūčio 22 d. Garliavos parapijoje, Kau no apskrityje. Jau prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą vikariavo Simne, o po karo buvo klebonu įvairiose Vilkaviškio vyskupijos parapijose. Net iki senatvės grojo smuiku ir parapijose gebėdavo suorganizuoti gerus chorus vėliau, tremtyje, Londone, Kanadoje, suorganizavo lietuvių parapiją. Yra parašęs ir keletą religinio turinio knygelių.

ANGLIJOJE STAIGA MIRE

Buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas Juozas Staras. Mirė sulaukęs vos 57 metų amžiaus. Jis buvo studijavęs taip pat ekonomiką ir sė bei dirbęs «Pažangos» bendrovėje. Į Angliją buvo atvykęs po II Pasaulinio Karo, kur reišėsi įvairiose lietuvių organizacijose

IŠKALĖJĘS BOLŠEVIKŲ kalėjimuose keturius metus, vėliau gyvenęs Tytuvėnuose, mirė kun. Povilas Durasevičius. Jis yra buvęs Raseinių gimnazijos ir karinės įgulos kapelionas. Mirė šių metų

liepos 17 dieną, sulaukęs 70 metų amžiaus.

PAGERBTAS VYDŪNAS

To garsaus lietuvių rašytojo ir filosofo iš Mažosios Lietuvos 100 metų gimimo ir 15 metų mirties proga Čikagos akademikai skautai paskyrė jo pagerbimui savo laikraščio «Mūsų Vytis» padidintą numerį. Tas numeris gausiai iliustruotas ištraukomis iš jo gyvenimo ir jo rankraščių autografais. Išleidimą finansavo Vydūno šalpos fondas. Ir daugely kitų JAV lietuvių kolonijose buvo padaryti Vydūno minėjimai.

LITERATŪRINIO KVAR- TETO VAKARAI

Pabėgę iš Lietuvos, pasibai gus karui, Vakarų Vokietijos lietuvių kolonijose literatai B. Brazdžionis, A. Gustaitis, St. Santvėras ir Pulgis Andriušis suruošdavo labai visų mėgiamus literatūros vakarus. Šiais metais, rašytojui Puigui Andriušui iš Australijos atvykus į pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą Čikagon, senieji jų draugai pakvietė juos vėl visus keturis pasirodyti literatūros vakaruose JAV lietuvių kolonijose. Taigi, po 20 metų vėl įvyko jų literatūriniai susitikimai su lietuvių publika. Visur jie turėjo didžiulio pasisekimo.

RAŠYTOJAI ČIKAGOJE

Jų literatūros vakaras Čikagoje įvyko rugsėjo 29 d. Marijos aukštosios mokyklos saleje. Poetas Stasys Santvėras paskaitė pluoštą savo ei-

lėraščių. Jo eilėraščiai apie meilę susilaukė didelio publikos pritarimo. Rašytojas Pulgis Andriušis skaitė ištrauką iš labai gražios Rojaus vartų apysakos. Vėliau skaitytas faljetonas pagavo klausytojus

Garsusis mūsų klasikas, poetas Bernardas Brazdžionis sužavėjo visus savo lyriniais eilėraščiais, nors buvo ir politinių pranašišku. Poetas satyrikas Antanas Gustaitis savo humoristiniais eilėraščiais gal labiau pagavo publiką. Jie buvo originalūs, Niekur negirdėti ir nenukartoti palyginimai, staigūs rimai ir netikėti sugretinimai visus pagavo. Poetas turėjo paskaityti bisui. Ta proga buvo nupirka lietuviškų knygų už 400 dolerių.

Lapkričio 22 diena Vilniaus laikraščiuose paskelbtas pranešimas, kad respublikinio sovieto (aukščiausios tarybos) posėdis yra šaukiamas gruodžio 24 dieną, tai yra, Kūčių dieną. Posėdžiai greičiausiai truks ir per Kalėdas. Juose turės būti atlikti Lietuvai Maskvoje nustatyto 1969 metų plano ir biudžeto patvirtinimo formalumai.

(ELTA)

Lapkričio 22 d. Vilniaus TIESA ir SOVIETSKAJA LITVA įdėjo straipsnelius apie Lietuvos valstybinio dramos teatro aktorių veteraną Juozą Laucį, kuriuose jis sveikinamas sulaukęs 75 metų amžiaus. Autorių linkėjo jam «šviesių dienų darbe ir gyvenime», kalbėjo apie Lauciaus praeities darbus, bet neužsiminė, ką Laucius darė per pastaruosius 11 metų. (E)

S. PAULO ARKIVYSKUPIJO: KURIJA PRANEŠA

Gerbiamiesiems kunigams vienuoliams ir tikintiesiems pranešame, jog Brazilijos vėlyvųjų susirinkę aptarė ir nusprendė, kad nuo šiol visi kunigai galės dėvėti tokias rūbus:

1. Šalia visuomenės tinkamos sutanos, gali, jei nori, dėvėti taip vadinamus trumpus «clergymen» drabužius, arba ir bet kokius pasaulietiškus rūbus su juodu šlipsis ir kryželi, įsegtą į atlapą, iš kurio žmonės galės atpažinti kunigą.

2. Aukoja šventų Mišių auką, reikalui esant, galima apsieiti ir be sutanos, tik tada vilkėti alba be permotomų mezginių. Teikiant ekstremus patariama naudotis sutana, jei nėra pateisinamos priežasties ja nesinaudoti.

São Paulo, 1968 m. gruodžio 11 d.

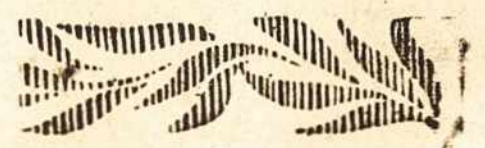
e. Hugo Munari

Arkivyskupijos kancleris

BRANGIALSIA KELIONĖ

Neskaitant visų kitų skridimų į erdves, aplink žemę, rakietų mėnulį, vien tik šita paskutinė kelionė Amerikai kainavo virš 300 milijonų dolerių! Atrodo tai pasakiška suma vienai kelionei. Bet ją išdalijus kiekvienam amerikiečiui, išeina tik pusantro dol.

Tų išlaidų dar negalas. Jei pavyks Amerikai išlaipinti mėnuliu savo astronautus ateinančiais 1969 metais, tai visa ta programa bus kainavusi 24 milijonus dolerių!

Kontra - Zvalgyba Lietuvoje

JONO BUDRIO ATSIIMIMAI

(tęsinys)

Pagal tuos etatus skyrius buvo padalintas:

1) Kontražvalgyba su 150 žmonių, 2) Žvalgų 15—18 žmonių, 3) Juridinė 10 žmonių, 4) Ūkio ir 5) Kaaceliarija, raštinė. Be to, dar pilnos sudėties sargybos kuopa ir susisiekimo priemonės: 3 automobiliai, keli motociklai ir fajetonas su arkliais, telefono centrinė, veikianti 24 valandas su 4 kariais telefonininkais dieną ir 2 nakties metu.

Provincijoje 12 punktų (rajonų), be savo viršininko batalijono vado teisėmis, turėjo ir pavaduotoją kuopos vado teisėmis.

SKYRIŲ VIRŠININKAI

Vyriausias viršininkas buvo Mykolas Lipčius. Jis, kviesdamas mane bendradarbiauti, pasisakė, nedaug nusimanąs savo tarnyboje. Bet taip nebuvo ir negalėjo būti. Inteli-

gentas, mąstantis žmogus apie vejus metus vadovavęs žvalgybos skyriui, jis buvo daug pasimokęs. Čia gi iš visur suplaukdavo žinios, ir viršininkas, nelyginant gydytojas, jautė valstybinio gyvenimo pulsą. Kitas, kuris vaizduojasi «visa žinąs», netiktų tokiai vietai. Lipčiui trūko techninių žinių, kaip prajėti ir išvystyti «bylą», bet kiti jo privalumai su kaupu padengdavo tuos trūkumus.

Juridinės dalies viršininkas buvo kapitonas L. Prušakevičius. Tai buvo senas prityręs juristas, stropiai saugojęs, kad kiekviena išeinanti iš skyriaus byla būtų užbaigta ir be trūkumų. Prokuratūrai tai palengvindavo darbą.

Be to, aš maniau, jog įstaigos autoritetai laimės, jei koks prityręs juristas peržiūrės bylas, prieš jas perduodant teismo organams. Todėl panaikines savo įstaigoj tremtinių skyrių, susitaręs su kap. L. Prušakevičiumi ir pritarus

M. Lipčiui, iš jo padariau dvi kuopos vado teisėmis vietas juridinei daliai. Į tas dvi tardytojų vietas buvo paskirti juristai, vienas — tik ką grįžęs iš Sov. Rusijos ir mobilizuotas vyr. leit. Petras Kirlys.

Klausiau M. Lipčių, kodėl L. Prušakevičius tik kapitonas, nors jis jau seniai ištarnavęs aukštesnį laipsnį.

— Ne man aiškinti tau, aš kiau jau, jis vertas aukštesnio.

Patyriau betgi, jog kai kas kariuomenės štabe priešinau jo pakėlimui. Susitarėm, kad aš, darydamas štabo viršininko padėjėjui pranešimus, pabrėžiu kap. L. Prušakevičiaus nuopelnus tardymus vedant. Lipčius gi po kiek laiko iškels jo pakėlimo klausimą. Kontražvalgybos ir juridinės dalių viršininkai buvo aukščiausi pareigūnai žvalgybos skyriuje, o kontražvalgybos viršininkas prie etatinės algos turėjo dar asmens priedą ir gaudavo kiek daugiau už pulko vadą.

VISTIEK PRARANDA SAVO SEKRETORE

Sekantis po mūsų buvo žval

gų arba užfrontės dalies viršininkas pulko vado padėjėjo teisėmis. Jo sritis buvo nei kiek nemažesnės reikšmės. Viršininkas buvo kap. Užupis. Jo padėjėjas kap. Kijmaitis, vėliau tapęs Šaulių Sąjungos viršininku. Užupis buvo atidavęs savo darbui. Už to darbo ribų rodėsi pasimetus.

Jo kabinete už stalo sėdėjo jo asmeninė sekretorė, kukli, tyli ir dabšti bitelė. Vieną dieną sutinku koridory kap. Užupį: kreivai užsidėjęs kepurę, įraudęs, rodėsi labai susijaudinęs.

— Kas atsitiko, kapitone — klausiu.

— Išvaizduok mano sekretorė meta įstaigą — sako man tas mielas kapitonas.

— Paskendai darbe ir nematai, kad keleris metus sėdinčiam irgi tenka gyventi. Reikia pridėti algos, — sakau.

— Siūliau, nesutinka. Bet as negaliu skirtis su ja — tarė iškėsdamas rankas, — aš diagsiu...

— Tokioje padėtyje, viena išėitis — vesti ją, — patariau jam.

Rytojaus dieną buvome pakviesti į kapitono vestuves.

Sekretorės kapitonas visvien nustojo, bet gavo tą, ko jam trūko: globėją, draugą ir kompanioną

NET IR ŽYDELIS

Ūkio dalies ir skyriaus kanceliarijos viršininkų vietos buvo bataliono vado teisėmis. Ūkio vedėjas buvo karo valdininkas J. Černius, žydų tautybės. Tai buvo visada elegantiškai apsirengęs, aukšto ūgio, gražios išvaizdos vyras, taktingas, malonus. Mažai turėjau su juo reikalų, gal tik kai atnešdavo algą persimesdavome su juo keliais žodžiais. Tačiau stebėjau, kodėl jis neina į prekybą. Gražiai kalbėjo lietuviškai, jautėsi lietuvis ir didžiulį davo valstybės tarnybą, dar kariuomenėje.

Kanceliarijos viršininkas buvo karo valdininkas Kazys Sruoga. Vėliau jam išvykui Šveicarijon tęsti mokslų, Plūkūnas, o ir šiam išėjus, mano raštinės vedėjas karo valdininkas Aleksas Survila buvo perkeltas į tą vietą.

(B. D.)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA LITUANIA, 67
SÃO P AULO, 13 S.P.
TELEF. 92-2263

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 10,00 visoje P. Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 25 00. GARBĖS Atskiro numer. išleidimas N Cr. \$ 60,00 Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 20 SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 15,00 paskutiniajame N Cr. \$ 10,00. viduriniuose puslapiuose N Cr. 5,00. Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo auožiūra. Nenaudoti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

METAMS BAIGIANTIS

Toje pačioje klasėje, tame pat suole sėdi du berniukai. Juos mokina tas pats mokytojas. Mokslo metų pradžioje juodu gavo naujas knygas ir sąsiuvinius. Dabar vieno knygos sulamdytos, puslapiai apdriškę, visa eilė jų tartum taukais sutepta, viršeliai vos vos besilaiko vienu kitu siūleliu.

Kito knygos ir sąsiuviniai tebeatrodo kaip nauji. Ap-lankstyti stipriu popieriu lapai švarutėliai, sąsiuviniai nesulaistę nei rašalu, nei nepribraijyti jokių ženklų. Tuoj regi, kad tai labai tvarkingas mokinys.

Metų pradžioje visigavom po vieną didelę stipriai įrištą naują knygą, su 3-5 lapais. Metę akį į tas knygas, pamatytume, jog visa žmonija pasielgė su jomis lygiai kaip tie du mokinukai. Vienų kiekvienas knygos puslapis, kiekviena metų diena, tebėra švari, niekuo neteršta; kiekvienas sąsiuvinio puslapis dailiai prirašytas, togu ir ne kokių nors pasaulį stebinančių dalykų, bet kiekvienas pilkas, nuobodus ir įkyrus kasdienos darbelis jį įtrauktas, švariai gražiai atliktas.

Kitų gi kone kiekvienas gyvenimo knygos puslapis kuo tai suterštas, sugadintas, kažkokiais nemaloniais kvapais atsiduoda. Jie, pripratę prie savo nemalonaus kvapo, jo nė nebesuodžia, kai visi kiti ko greičiau jį šalina.

Norėtum klausti: kas jiems neleido savo gyvenimo knygos puslapius nors švarius užlaikyti? Net jeigu nebūtų nieko gero juosna įrašę, tai nors švarius kad būtų išlaikę?

Be abejo jie sugebės visaip pasiteisinti ir dažniausiai apkaltins kitus, kad jie jiems knygas suteršę... Tačiau jei būtų bent sau nuoširdžiai teisūs, turėtų pasakyti: mano knyga nešvara tik nuo manęs tepriklausė.

Užbaigiant senuosius metus verta pasidžiūrėti savo gyvenimo knygos puslapius ir pamatyti, koks kas iš tų metų mes esame.

Pirmasis Lietuvis Maino Valstybės Senatorius

KAIP ŽEMAITIS PR. NORUŠAS PASIDARĖ MAINO SENATORIUMI?

Dr. Vaclovas Paprockas, kuris nepertobausiai nuo Da bininko redakcijos turi savo kabinetą, pravažiudamas pro šalį, stabtelėjo ir papasakojo labai įdomų nuotykį — kaip jis surašo Maino valstybės senatorių — tikrą lietuvi, dargi net žemaitį. Paliko ir literatūros, net degtukus išleistus su jo atvaizdu. O buvo taip.

ANTIŲ KRAUTUVĖJE

Rugpiūčio gale ir rugsėjo pradžioje dr. V. Paprockas buvo išvykęs atostogų į Mainą. Pradžioje savaitę praleido pas dail. Praną Lapę bežuvaudamas. Paskui lankė gražią Maino gamtą.

Bevažiudamas 108 keliu, netoli West Peru, Maine, pamatė antių krautuvę. Užsuko. B. Paprockienė mėgsia tokias krautuves laukyti ir

PR. NORUŠAS

susipažinti, kokios rūšies daiktai ten statomi parduoti.

Toje krautuvėje prie dr. V. Paprocko prisistatė šeiminkas ir tarė:

— Pas mus Cadillac automobilai labai retai pasirodo. Tamsta būsi atvažiavęs tokia

mašina!

Dėktaras nesigynė. Kalbėjosi jiedu angliškai.

Tuo metu atsirado ir dr. Paprocko žmona ir į vyrą kreipėsi lietuviškai.

Tie keli žodžiai, ištarti lietuviškai, sukėlė visą krautuvę ant kojų. Šeiminkas tuoj pradėjo šaukti:

— Tai tu lietuvis?! Ir aš lietuvis, žemaitis!

Atbėgo ir jo žmona, kuri pardavinėjo senuosius daiktus. Tokia šventė toks nuotykis: krautuvėje pradėjo lietuviškai kalbėti. Juk ir ji lietuvi, dargi žemaitė.

Tai ir prasidėjo smagus pokalbis. Staiga paaiškėjo, kad tos krautuvės savininkas yra Maino valstybės senatorius Frank Norris.

GIMĖS ŽEMAITIJOJE

Gimęs jis Žemaitijoje. Kai buvo pusantrų metų, tėvai atsivežė į Ameriką. Apsigyveno žemaičių kolonijoje Rumforde, Maine. Čia ir užaugo ir čia išėjo mokslus. Žemaitiškai neužmiršo. Visada su vietiniais lietuviams palaikė ryšius.

Jo tikra pavardė tai Pranas Norušas. Kad būtų skambiau ir lengviau ištarti, pakeitė savo pavardę ir pasivadino Frank Norris.

Tokiu vardu «Norris» turi savo antių krautuvę, kurią tvarko žmona ir sūnus. Ši savos rūšies prekyba labai gerai sekasi.

PIRMAS LIETUVIS MAINO SENAT.

Visą laiką aktyviai reikėsi demokratų partijoje, ėjo visokias pareigas savo apylinkėje. Bandė savo laimę — statė kandidatūrą Maino valstybės senatą. Jau dabar senatorium yra antrą terminą.

Senate eina visokias pareigas, dalyvauja įvairiuose komitetuose: indėnų reikalams, darbo komitete, pareiškimų komitete. Senate jo vieta paženklinata 23 numeriu.

Jis patikrino senato knygas ir nekur nerado, kad kada į senatą būtų išrinktas lietuvis. Jis tad ir didžiujasi, kad Maino senate jis yra pirmas lietuvis.

Jo žmona jau gimusi Maino «Žemaitijoje» — Rumforde, ten ir augusi. Gerai kalba lietuviškai su žemaitišku akcentu.

Žmona labai gerai pažįsta demokratų partijos kandidatą į JAV viceprezidentus Edmund S. Mukie. Su juo lankė tą pačią mokyklą ir buvo toje pačioje klasėje. Visą laiką su juo bičiulavosi.

Frank Norris su šeima gyvena West Peru, Maine. Kaip senatorius turi savo butą ir valstybės sostinėje Augustoje.

(P. J.)

Danti uz danti

PETRAS PAKALNIS

Šių metų žydų ir arabų santykius galima apibūdinti žino mais šv. Rašto žodžiais — «Akį už akį, dantį už dantį». Iš tiesų, jei arabų partizanų organizacija, vardu El Fatha, padeda kokią bombą Jeruzalėje arba apšaudo žydų kariuomenę prie Jordano, žyda jiems atsikeršija gerai apgalvotu smūgiu. O jei Egipto prezidentas, pakeitęs 600 senų karininkų naujais, leidžia jiems pašaudyti žydų pozicijas už Sueso kanalo, tai žydai išiveržia į jo teritoriją ten, kur niekas negalėjo jų laukti. Deja, tie mažų grupių puolimai pagausėjo tada, kai žmonės pradėjo ruošti Kalėdoms, taikos ir sugyvenimo šventei.

KAS DARYTI?

Besikeisdami šūviais, keiksmažodžiais ir protestais, žydai ir arabai dar neapsisprendė, ar ruošti rimboms taikos deryboms, ar naujam karui. Spaudžiamas jaunų karininkų pradėti kary su žydais, Nasseris jiems prisipažino, kad Egipto avia ija per silpna. Prieš 9 mėnesius Egipto studentai šaukė, kad «reikia pabaigti vieno žmogaus valdžią», suprask Nasserio. Todėl Nasseris dejavo, kad «jis kasdien gyvenęs 24 valandas apkasuose».

Panašiai jaučiasi ir kitas žydų priešas, Jordano karalius Huseinas. Mat, jo teritorijoje yra apie 24.000 arabų partizanų, iš kurių 5.000 tikrų teroristų. Bijodamas, kad jie nesukeltų konflikto su žydais, karalius uždraudė jiems nešioti uniformas ir rodytis naktimis gatvėse. Tačiau spaudžiamas ministerių kabineto, jis vėl nusileido, ypač todėl, kad partizanų veiksmams priitaria Palestinos pabėgėliai ir kariuomenės vadovybė.

KO JUS TIKRAI NORITE?

Norėdamas susdaryti tiklesnį Artimųjų Rytų vaizdą, Niksonas nusiuntė savo atstovą į arabų sostines pasiteirauti, ar jie nesutiktų derėtis su žydais. Juk tas įtempimas tarp žydų ir arabų negali tęstis amžinai, ypač todėl, kad Sueso kanalo uždarymas atneša daug nuostolių visiems.

NEBENORI ATDUOTI

Nežinia, ką sakė arabų vadai Niksono atstovui. Tuo tarpu Izraelio vyriausybė davė suprasti, kad ji negalinti atsisakyti kaikiurių arabų žemių. Visų pirma Izraelis nori laikyti savo valdžioje Golano aukštumas, iš kurių Syrijos kariuomenė apšaudydavo žydų kaimus, esančius Palestinos siaurėje. Antra, žydai norėtų pasilaikyti Gazą ir jos apylinkes. Trečia, žydai gražintų Egiptui visą Sinajaus pusiasalį, jei egiptiečiai sutiktų jį demoralizuoti ir jei leistų žydams laisvai naudotis

Sueso kanalu. Ketvirta, žydai nori pasilikti sau Jeruzalės ir Betliejaus apylinkes.

Atrodo, kad tas žydų planas yra protingas, nes arabai prarastų mažai teritorijos, o Izraelis jaustųsi saugesnis. Didžiausią galvosukį sudaro va kariniai Jordano upės pakraščiai, užimti žydų 1967 m. vasarą. Kai kas siūlo išpirkti visą tą žemę, išmokant arabams gerą kainą. Bet arabai su tuo tikriausiai nesutiks. Kiti mano, kad arabams reikėtų palikti tik jų tirštai apgyventas vietas, o visą kitą prijungti prie Izraelio. Bet ir su tuo arabai nesutiks. Žydai sako, jog prie Jordano upės reikėtų pastatyti keletą žydų tvirtovų, o visą arabams priklausančią žemę atiduoti seniems jų savininkams. Tokiu būdu Izraelis būtų saugus, o arabai atgautų beveik viską, ką jie 1967 m. karu prarado.

KYLIS KYLĮ VARO!

Nelaukdami arabų atsakymo, žydai jau pasistatė bent šis tokias tvirtoves ir nemano jų apteisti. Prieš ateinančių metų rinkimus Izraelio politikai turė dar aiškiau pasisakyti okupuotų arabų žemių klausimu. Antra vertus, ir arabai negalės amžinai deisti. Iki šiol jų vedama politika nedavė jokių vaisių: žydai nepabūgo nei Egipto, nei Jordano smūgių. Be to, uždaręs Sueso kanalą, Nasseris nustojo didelių pajamų. Jordano karalius turi išmaistinti pusę milijono karo pabėgėlių. Gal tie ekonominiai spaudimai atvėsins karštus arabų gaivas. Žydų ir arabų santykiai, žinoma, priklausys ir nuo Rusijos bei JAV politikos. Jei tie du kraštai sieks geresnių santykių, jie galės sumažinti ir žydų bei arabų įtempimą. Kurstyti karo ugnį keliose vietose yra pavojinga, nes gali pasprukti iš kurs tytojo kontrolės. Nudėgę pirštus per 1967 m. žydų-arabų karą, rusai, turbūt, nebedrįs kiršinti arabus prieš žydus antrą kartą.

DOVYDO SENAS PATARIMAS

Perkėlę garsiąją Sandoros Skrynią į dabartinį Jeruzalės miestą, savo laiku Dovydas susimąstė ir klausė: «Viešpatie, kas pasiliks tavo padangtėje, kas gyvens tavo šventa jame kalne»? I tą klausimą jis pats taip atsakė: «Tas, kuris vaikščioja nesuteptas ir daro teisybę ir galvoje savo širdyje, kas tiesu, ir nešmeizina savo liežuviu; kuris nedar savo artimui pikta ir nepuola savo kaimyno išniekinimui». Gera būtų, jei tuos Dovydo žodžius, parašytus prieš 3.000 metų, pasiskaitytų arabai ir žydai. Deja, jie laikosi kito, Kristaus pasmerkto principo: «Akis už akį, dantis už dantį». Todėl neturi taikos.

LIET. BENDRUOMENĖS EGLUTĖ. DALYVAUKITE

RUA LITUÂNIA, 67 — MOÓCA — SÃO PAULO, 13

Mooca

Kalėdų nakties mišas atlaikė lietuvių šv. Kazimiero parapijos klebonas T. J. Bružikas, dr. V. Kudirkos rūmų koplyčioje. Žmonių buvo pilna koplyčia ir visi darniai giedojo lietuviškas kalėdines giesmes.

Klebonas, pasveikines parapijiečius su Šv. Kalėdomis paskelbė ateinančių metų kovą mėn. pirmą sekmadienį įvyksiančias parapijos ikurtuvių metines. Bus iškilmingos pamaldos ir parapijiečių bei svečių bendra vakarienė.

DAR — KONCERTAS VAIDINIMAS

Nors jau praėjo pora savaičių nuo Dr. Vinco Kudirkos rūmuose įvykusio koncerto ir vaidinimo, tačiau juos vis dar minime. Jiedu paliko didelio, gilaus įspūdžio.

Du šimtai su viršum lietuvių atsidėję klausėsi «Aušros» choro dainuojamų dainų dainelių. Įvyko tikrai, kaip dainuota: «Mes padainuosim naują dainelę... Naujai skambėjo ir kada tai seniai begirdėta viena, kita daina! Žavėjo širdį negirdėta savo harmonija įvairių balsų skirtingais žodžiais dainuojama, «Oi pasakyk, sauluzėle». Kėlė dvasią patriotišką daina — giesmė «Laisvės, laisvės!» Ji susilaukė ilgų, karštų publikos plojimų.

Reikia tikrai pasidžiaugti choro dainininkų išverme išmukti ir sunkių sudėtingų dainų, bei choro dirigento Jo

no Kidyko S. J. ryžtu jas pasirinkti. Kiek vakarų tie choristai turėjo paskirti repeti-cijoms, kiek pasišventimo parodyti! Garbė tiems mūsų broliams ir sesėms dainininkams! Linkime tęsti toliau, nugalint visus sunkumus.

UŽNĖIGUOJA VAIDINIMAS

Po koncerto publiką greit užintrigavo vaidinama Prauo J. Naumiestiškio trijų veiksmų drama «Baisusis birželis», pastatytas Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Nemažai skanaus juoko vis kėlė Senelio, kaimo išminčiaus (kario rolę vaidino Jonas Bajorinas) ir Barbutės, kaimo pletkininkės (J. Kraujalytės) samojus, išsireiškimai ir gestai. Dėmesį traukė Onos Buivydaitės, studentės (Liucijos Šukytės) ir Vytauto Audronio, buvusio Lietuvos kariuomenės kapitono, besivystanti meilė ir jų dviejų pasišventimas bolševikų engiamos Lietuvos reikalui.

Puikiai savo roles atliko malūnininkas Juozas Buivydas (St. Butrimavičius), malūnininko žmona Uršulė (Ona Matelionytė) ir panašią į jų tragediją, dėl turto nusavinimo, pergyvenanti kaimynė Strazdienė (Irenė Skurkevičiūtė). Visų dėmesį į save ne atplėšiamai traukė vykusiu vaidinimu Berkis, (Arūnas Steponaitis), besitaikstas prie Onutės Buivydaitės, koloninis tams parsidavęs pilietis, tapęs egzaltuota komunistine «valdžia» Jis teroru ir kankinimais priverstė tarnauti raudoniesiems ir Simą Juozaitį (J. Sepetaškas). Jis vykdė ir birželio mėnesyje lietuvių šeimų ištrėmimą Sibiran.

Visa drama buvo taip gy-

Taip, ši sekmadienį (gruodžio 29 d.) 16 val. Dr. V. Kudirkos rūmuose bus visiem S. Paulo lietuviams EGLUTĖ. Reta proga susitikti, pabendrauti, pasilinksinti, savo vaikais pasidžiaugti. Vaikučiams bus daug gražių dovanų. Jas paaukojo pp. Paleckiai. Visi kas gyvas, traukime į Lietuvį Bendruomenės Eglutę!

Valdyba

Patogiausia proga draugus pasveikinti su Naujais metais tikrai Liet. Kat. Bendruomenės choro TRADICINIAME NAUJU METU SUTIKIME

Vila Zelinoje, seselių gimnazijos salėje. Šiais metais įėjimui bilietų nereikės pirkti — užteks tik staliuką apsimokėti. Iš namų galima atsinešti valgį ir gėrimus. Neatsinešusieji galės bufete nusipirkti. Gros puikus orkestras «Bossa Boys». Traje de passeio privalomas. Iki pasimatymo.

Choro Valdyba

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS VILA ANASTAGIO!

Dr. Jono Basanavičiaus vardo lietuvių mokyklos Gobėjų būrelis gruodžio 31 d. rengia savo pariams ir bičiuliams 1969 metų sutikimą tos mokyklos salėje, rua Camacan, 625, Vila Anastagio.

Norintieji dalyvauti nariai ir bičiuliai turi užsiregistruoti pas Gobėjų būrelio valdybos narius ir pas mok. St. Kubiliūną iki gruodžio 20 dienos.

venimiškai suvaidinta.

Tai tikrai gabūs artistai, gerai paruošti režisieriaus adv. Vinco Tūbelio! Jie turėtų pirma proga tą vaidinimą dar pakartoti.

Tačiau ne vienas pastebėjo ir tai, jog į šį koncertą-vaidinimą neatėjo dalis visiems žinomų tautiečių. Gaila.

P. S.

da, paskui sudainuota «Ilgiausių metų». Jaukioje nuotaikoje pasivažiota ir sudainuota. Jonas ir Lidija yra vieni iš tų dabar retų dainos entuziastų. Nors gyvena toli, bet yra labai retas atsitikimas, kad juodu nebūtų repeticijoje. Tai tikrai šviesus ištikimybės ir pasiaukojimo pavyzdys. Ilgiausių jiems metų!

Koresp.

PRAĖJUSI šeštadienį «Aušros» choras pasveikino savo pirmininką Joną Bajoriną ir jo žmoną Lidiją sulaukusius 15 metų vedybiniam gyvenime. T. Daugintis palaimino naujus žiedus, sukalbėjo mai-

«AUŠROS» CHORO pirmoji repeticija po Naujų Metų įvyks sausio 11 dieną, 19 valandą. Reikia pasiręsti Vasario 16 minėjimui ir šv. Kazimiero parapijos metinei ikurtuvių šventei. Visi choris

Dr. Victor Pedro Sculytis

Cirurgião dentista pela Universidade S. Paulo
C. R. O. S. P. Nr. 727
Clinica de adultos e crianças Fluor — RX —
Alta rotação
Endodontia e ortodontia movel (ortopedia),
Taisomi kanalai ir kreivi dantys.
Rua França Carvalho, 121, Moóca,
Arti Dr. Vinco Kudirkos mokyklos rūmų.

LIETUVĖ ADVOKATĖ

IRENA GRITĖNAS—SPINA praneša savo tautiečiams, kad ji priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo 7 de Setembro, 52 6º andar, sala 607 (priešais Forum), nuo 16 iki 18 val.

Taip pat ji kviečia įsirašyti į steigiamą juridinę organizaciją «Lietuva», kurios nariai už mažą mėnesinį mokėsi gauna šias lengvatas: 1) konsultas dovanai, 2) taip pat visos informacijos ir laatsinkymai, 3) juridinė orientacija ir 4) už specialią kainą daromi inventarai, iškraustymai ir nejudomų turtų administravimas.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647
Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia
Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações
Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Consultorio e Residência RUA DOS TRILHOS, 1576
Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista
p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X
Consultorio: Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206,
Vila Frudente, Tel. 63-5352

tai yra prašomi uoliai dalyvauti.

J. Bajorinas, pirm.

UŽSIMOKĖJO UŽ M. I.: Po 10 nr. J. Stanzėnas, J. Butauskas, Br. Navickas, V. Navickas.

LIETUVOJE MIRĖ A. A. EDVARDAS SLIESORAITIS

jauniausias sanpauliškio p. Jurgio Sliesoraičio brolis. Jis buvo ištremtas Sibiran, kur 1954 m. tapo paraližuotas. Pagaaliau ligonis grįžo su šeima Lietuvon ir gyveno Birzuose, kur ir pasimirė. Liko ludinti žmona, ištėkėjusi dukė, vyriausias brolis Lietuvoje ir brolis Jurgis Sliesoraitis São Paulyje.

Gedulingos pamaldos už mirusio vėle bus 1969 metų sausio 3 dieną, penktadienį, 19,30 valandą Mokoje, Dr. V. Kudirkos rūmų koplyčioje. Jurgis Sliesoraitis kviečia savo draugus ir pažįstamus dalyvauti pamaldose.

ČIKAGOJE MIRĖ

Lapkričio paskutinę savaitę paskaitą skaitydamas «Gajos» korporantams staiga mirė inž. Rugys: o kiek anksčiau ir p. Ignatonis.

Gražiai praėjo Kalėdų šventės Želinos bažnyčioje. Dalyvavo pamaldose daug žmonių, choras gražiai giedojo tradicines giesmes.

Lietuviškos knygos klubas išleido Halinos Didžiulytės Mošinskienės knygą OŠIANČIOS PUŠYS. Aplaną piešė P. Jurkus. Knyga 178 pusl. Kaina 2,50 dol.

Aplanko paraštėje sakoma, jog autorė iki šiol savo raštais rodė tik periodikoje ir dabar pirmą kartą prisistato su trumpų vaizdelių rinkiniu.

Gyvėndama Brazilijoje, ji vaizduoja to krašto gyvenimą, bet lygiagrečiai persikelia į tėvynę. Knygoje telpa 17 neilgų vaizdelių—apibrėžimų. «Draugas»

ATSKIRO NUMERIO, KAINA 0,20